

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9P/124/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623201607
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1623201607.2

Uznesenie

Okresný súd Malacky, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, dieťa rodičov: matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX a neuvedeného otca, o návrhu starej matky E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie tohto znenia:

„Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX sa dočasne zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti E. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, pričom právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

Matka je povinná predbežne prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, počnúc vykonateľnosťou tohto rozhodnutia“

Súd u k l a d á navrhovateľke - starej matke, aby v lehote 30 dní od vydania tohto uznesenia podala na súd návrh na začatie konania na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti vo veci samej, pričom účastníkmi konania budú maloletý, matka maloletého a navrhovateľka.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 18.07.2023 sa navrhovateľka - stará matka maloletého domáha nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnila tým, že matka maloletých detí by mala na základe trestného rozkazu nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody. Nikto iný z rodiny neprejavil záujem o zabezpečovanie riadnej starostlivosti o maloletého okrem nej. Maloletý žije v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou od útleho veku, je u nej v domácnosti zvyknutý. Navrhovateľka sa cíti byť schopná sa o maloletého postarať, kým sa matka nevráti z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko matke bola pri výchove maloletého a zabezpečovaní starostlivosti o neho vždy nápomocná. Maloletý má v jej domácnosti vlastný priestor na život. Navrhovateľka aktuálne pracuje a pri výchove a starostlivosti o maloletého jej budú nápomocní jej syn D. B. a vnučka F. G., ktorí sú už plnoletí.

2. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 31.07.2023 tunajší súd zistil, že pracovníci úradu vykonali dňa 31.07.2023 sociálne šetrenie v domácnosti maloletého. V domácnosti bola prítomná navrhovateľka - stará matka maloletých detí. Dom obývajú: matka maloletého so svojimi 4 deťmi: C. H., C. H., I. C. I. a A. B.. V dome býva aj navrhovateľka s manželom C. B. a ich syn D. B.. Rodina obýva 4-izbový rodinný dom, ktorý je vo vlastníctve starých rodičov maloletých detí - E. a C. B..

Matka s deťmi obýva jednu izbu, ktorá je zariadená nábytkom a sú tam postele pre maloleté deti. Starí rodičia obývajú spálňu. Ďalej je v dome obývačka, kuchyňa, WC, kúpeľňa a malá chodba. Domácnosť je na primeranej hygienickej úrovni. Matka maloletého je na rodičovskej dovolenke s maloletým A.. Stará matka pracuje v Bratislave ako kuchárka v Domove Sociálnych služieb. Jej príjem je vo výške 700 Eur mesačne. Starý otec - C. B. pracuje ako kuchár v Bratislave. V domácnosti sa zdržiava iba občas, býva v Bratislave na ubytovni, nakoľko tam pracuje a má nočné zmeny. Prispieva na domácnosť sumou 200 Eur. Náklady na domácnosť sú vo výške: električka 130 Eur/mes., voda 17 Eur/mes., satelit 17 Eur/mes., Internet 20 Eur/mes., drevo 700 Eur /ročne. Matka maloletého by mala na základe trestného rozkazu nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody. Nikto iný z rodiny okrem starej matky neprejavil záujem o zabezpečovanie starostlivosti o maloletého. Maloletý žije v spoločnej domácnosti so starou matkou od útleho veku spolu so svojimi súrodencami. Stará matka pani E. B. sa dostavila na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky vo veci starostlivosti o maloletého a uviedla, že si chce maloletého nechať zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti v čase, kedy sa bude matka nachádzať v zariadení na výkon trestu odňatia slobody. Úrad vykonáva v rodine opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a to opakované šetrenia v ich domácnosti, spolupracuje s obcou, školou, políciou a lekárom. V rodine sú vykonávané pravidelné šetrenia a návštevy v prirodzenom prostredí rodiny. Úrad záverom správy uviedol, že navrhovateľka má vytvorené vhodné podmienky na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti. Úrad bude s rodinou naďalej spolupracovať a vykonávať kontinuálne opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s ohľadom na zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin maloletých detí.

3. Z registra tunajšieho súdu bolo zistené, že navrhovateľka si dňa 18.07.2023 podala návrh na dočasné zverenie aj ostatných súrodencov maloletého - C. a C. H. (konanie vedené pod sp.zn. 9P/125/2023) a I. C. I. (konanie vedené pod sp.zn. 34P/55/2023).

4. Z oddelenia 7T tunajšieho súdu súd zistil, že trestným rozkazom Okresného súdu Malacky č.k. 7T/71/2022-61 zo dňa 14.03.2023, právoplatným dňa 14.04.2023 bola matka maloletých detí uznaná za vinnú z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona a bol jej uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace. Matka mala nastúpiť na výkon trestu do 15.06.2023, avšak požiadala o odklad výkonu trestu, ktorý jej bol zamietnutý uznesením tunajšieho súdu č.k. 7T/71/2022-88 zo dňa 04.07.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.07.2023. Dňa 07.08.2023 bol vydaný príkaz na dodanie matky do výkonu trestu. Podľa vykonanej lustrácie sa matka ku dnešnému dňu vo výkone trestu nenachádza.

5. Zároveň súd z lustrácie v databáze súdov zistil, že voči matke sú vedené ďalšie trestné konania, ktoré nie sú právoplatne skončené. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 35T/15/2022-216 zo dňa 20.06.2023 bola matka maloletých detí uznaná za vinnú z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona a bol jej uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov. Predmetný rozsudok doposiaľ nie je právoplatný z dôvodu podaného odvolania. Z oddelenia 1T tunajšieho súdu súd zistil, že prebieha aj konanie sp.zn. 1T/21/2021, kde súd bude konať o osvedčení sa matky v skúšobnej dobe, kde môže dôjsť k premene podmienenečného trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený trestným rozkazom sp.zn. 1T/21/2021 zo dňa 06.08.2021 právoplatným dňa 24.08.2021 za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona vo výmere 4 mesiace so skúšobnou dobou 18 mesiacov.

6. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Obsah neodkladného opatrenia je definovaný v ustanovení § 325 ods. 2 C.s.p., tento však nie je taxatívne daný.

9. Podľa § 325 ods. 2, písm. d) C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

10. Podľa § 326 ods. 1 a ods. 2 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvej vety C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

12. Podľa § 332 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

13. Podľa § 336 ods. 1 C.s.p., ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

14. Podľa § 336 ods. 2 C.s.p., súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej.

15. Podľa § 336 ods. 3 C.s.p., súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

16. Podľa § 361 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“), súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

17. Podľa § 366 C.m.p., neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

18. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 45 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

20. Podľa § 45 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

21. Podľa ust. § 45 ods. 8 veta prvá Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

22. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva ani jedného z účastníkov a ani práva tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Z povahy neodkladných opatrení vyplýva, že nebudú zisťované všetky skutočnosti, ktoré by mal súd inak zistené, ak by mal vo veci vydať konečné rozhodnutie. Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov. Pri prijímaní takéhoto opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. Rozhodné skutočnosti (predovšetkým nárok sám) nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu neodkladného opatrenia stačí, ak sú rozhodné skutočnosti aspoň osvedčené, t.j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými, a teda umožňujú záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Zároveň neodkladné opatrenie nariadi súd len za predpokladu, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy a je

nevyhnutný okamžitý zásah súdu. Posúdenie bezodkladnosti úpravy pomerov je na úvahe súdu, pričom je potrebné starostlivo zvážiť dôsledky, ktoré pre účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia môžu nastať.

23. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

24. Súd po oboznámení sa s návrhom a na základe vykonaného dokazovania v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na dočasné zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky je dôvodný. Maloletý nemá v rodnom liste uvedeného otca. Matka je právoplatne odsúdená na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 2 mesiacov a bol vydaný príkaz na jej dodanie do výkonu trestu. Hoci má matka uložený trest odňatia slobody právoplatne zatiaľ len na 2 mesiace, súd poukazuje na to, že voči matke sa vedú ďalšie trestné konania a matke je neprávoplatne uložený ďalší trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov. Je tu preto reálna hrozba uloženia aj ďalších nepodmienečných trestov, počas ktorých matka nebude môcť zabezpečovať starostlivosť o maloletého. Počas matkinho výkonu trestu odňatia slobody by maloletý zostal bez akejkoľvek starostlivosti, a preto je potrebné vyriešiť otázku starostlivosti o maloletého. Navrhovateľka - stará matka maloletého z matkinej strany prejavila záujem starať sa o maloletého a jeho súrodencov počas doby, kedy bude matka vo výkone trestu odňatia slobody. Maloletý domácnosť navrhovateľky pozná, keďže v nej žije spolu s matkou a súrodencami. Navrhovateľka matke so starostlivosťou o maloletého pomáha a maloletý je na navrhovateľku zvyknutý. Súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia prihliadal na záujem maloletého, najmä na jeho vývinové potreby, citové väzby a stabilitu výchovného prostredia. Náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou a súd je toho názoru, že je v záujme maloletého, aby bol dočasne zverený do starostlivosti navrhovateľky, ktorá je jeho blízkou osobou a zdieľa domácnosť s maloletým. Navrhovateľka má podľa vykonaného šetrenia vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloletého. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že je dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia a návrhu na dočasné zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky vyhovel.

25. Aj napriek tomu, že navrhovateľka nežiadala upraviť vyživovaciu povinnosť, súd s poukazom na to, že nie je viazaný rozsahom návrhu navrhovateľky, dospel k záveru, že je v danom prípade namieste zaviazat matku na plnenie jej vyživovacej povinnosti. V prípade, ak je dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti, povinný má v zmysle zákona poukazovať výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Neodkladným opatrením môže súd v súlade s ust. § 366 C.m.p. nariadiť platiť výživné len v nevyhnutnej miere, t.j. v rozsahu, aby boli zabezpečené najzákladnejšie potreby dieťaťa. Inak nie je možné postupovať, pretože v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie smerujúce k zisťovaniu schopností a možností rodičov a ani rozsahu potrieb dieťaťa, čo sú základné východiská pri priznávaní výživného v konaní vo veci samej. Preto súd matke aj s ohľadom na trest odňatia slobody uložil povinnosť dočasne prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne. Súd poukazuje na skutočnosť, že ide o zákonom stanovenú minimálnu sumu, ktorou je každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť.

26. Suma životného minima na nezaopatrené dieťa je stanovená zákonom č. 601/2003 Z. z., pričom konkrétna výška je každý rok s účinnosťou od 01.07. stanovená opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. V súčasnosti je suma životného minima na nezaopatrené dieťa podľa opatrenia MPSVaR SR č. 220/2023 Z. z. vo výške 122,77 Eur mesačne, z čoho 30 % činí sumu 36,83 Eur.

27. Navrhovateľka podala len návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, preto súd s poukazom na ust. § 336 C.s.p. uložil navrhovateľke povinnosť v lehote 30 dní od vydania tohto uznesenia podať na súd návrh na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti vo veci samej.

28. Záverom súd poznamenáva, že predmetné rozhodnutie neprejudikuje rozhodnutie súdu vo veci samej. V konaní vo veci samej rozhodne súd na základe podrobne vykonaného dokazovania, pričom prvoradým hľadiskom bude najlepší záujem maloletého dieťaťa.

29. O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne v 3 vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ktorá môže byť vykonaná spôsobmi uvedenými týmto zákonom (§ 62 a nasl. zákona č. 233/95 Z. z.). Ak ide o rozhodnutie vo veciach starostlivosti o maloletého, styku s maloletým alebo inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorý môže byť uskutočnený spôsobom ust. zákonom č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (§ 370 a nasl. C.m.p.).